

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 103/08 и 5/22), издајем

КОНАЧНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2020. ГОДИНУ ПОЛИТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПОКРЕТ ПРАВДЕ

Број: 03-07-6-771/21
Сарајево, 01.11. 2022. године

С А Д Р Ж А Ј

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја политичке организације Покрет правде за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је следеће:

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, утврђено је да је Покрет правде прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Покрета правде за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Покрет правде се финансирао из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	530,00	3,70
2.	Прилози физичких лица (3-а)	10.339,70	72,24
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	1.245,30	8,70
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	12.115,00	84,64
II	Остали приходи и друго	2.197,79	15,36
	Извори финансирања (I+II)	14.312,79	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 12.703,48 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке организације је Покрет правде.

Покрет правде је уписан у регистар код Основног суда у Бањој Луци, број уписа: Рп-4/19 од 27.01.2020. године.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Славка Родића 1.

Лица овлаштена за заступање Покрета правде су: Озрен Пердун, предсједник странке и Александра Врањеш, генерални секретар.

Овлаштено лице за подношење финансијског извјештаја за 2020. годину је Предраг Марић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, Покрет правде има следећу организациону структуру:

- Градски одбор Бања Лука.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Покрета правде за 2020. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Покрета правде обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања, са посебним нагласком на прилоге физичких лица.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед и контрола финансијских извјештаја политичке организације Покрет правде обавља се први пут.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Покрет правде није поступио у складу са одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Покрет правде је у годишњем финансијском извјештају исказао укупне расходе у износу од 12.703,48 КМ.

Политичка странка доставила је План утрошка средстава за 2020. годину од 20.05.2020. године у којем су наведене планиране врсте трошкова, али нису планирани износи трошкова.

С обзиром да у Плану утрошка средстава странка није планирала укупан износ расхода, нити планиране појединачне износе трошкова, односно није сачинила план утрошка на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, прекршене су одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Странка је прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја и прикупљене финансијске документације, утврђено је да Покрет правде није у складу са рачуноводственим прописима успоставио потпуне и тачне евиденције о својим расходима, обавезама и новчаним токовима, нити је годишњи финансијски извјештај попунио у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13 и 89/16) - у даљем тексту: Правилник, чиме су прекршене одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

- (1) Покрет правде није у обрасцу 2 (преглед промета свих трансакцијских рачуна политичке странке) годишњег финансијског извјештаја правилно исказао промет по трансакцијском рачуну за кампању број 1610000237300132 код „Raiffeisen bank“, чиме је прекршио одредбе члана 11. Правилника.

У пословним књигама и обрасцу 2 годишњег финансијског извјештаја странка је исказала укупан промет улаза у износу од 7.500,00 КМ, укупан промет излаза у износу од 7.477,88 КМ и салдо на дан 31.12.2020. године у износу од 22,12 КМ. Странка није исказала почетни салдо по трансакцијском рачуну.

Контролом извода утврђено је да странка на дан 01.01.2020. године није имала средстава на овом рачуну, да су укупни улази у току 2020. године износили 5.000,00 КМ, укупни излази 4.977,88 КМ и салдо на дан 31.12.2020. године је износио 22,12 КМ.

Увидом у финансијску документацију и пословне књиге странке, утврђено је да је странка извршила пренос средстава са главног трансакцијског рачуна на трансакцијски рачун за кампању у укупном износу од 5.000,00 КМ. Пренос средстава је извршен дана 20.07.2020. године у износу од 2.050,00 КМ, затим дана 14.10.2020. године у износу од 2.500,00 КМ и дана 23.11.2020. године у износу од 450,00 КМ.

Странка је, пренос средстава од 14.10.2020. године у износу од 2.500,00 КМ у својим пословним књигама евиденирала као повећање улаза на трансакцијском рачуну за кампању, а након тога, новим књиговодственим ставом исказала је повећање промета улаза и промета излаза по трансакцијском рачуну за кампању у износу од 2.500,00 КМ.

Погрешним евидентирањем пословне промјене странка је у пословним књигама и у обрасцу 2. годишњег финансијског извјештаја исказала већи остварени промет улаза и излаза по трансакцијском рачуну за кампању за 2.500,00 КМ, што је супротно рачуноводственим прописима и одредбама Правилника.

- (2) Прегледом годишњег финансијског извјештаја и достављене документације, утврђено је да је Покрет правде у обрасцу 3 (извори финансирања) годишњег финансијског извјештаја прилоге физичких лица у износима мањим од 100,01 КМ у укупном износу од 2.197,79 КМ исказао као остале приходе, чиме је прекршио одредбе члана 13. и 14. Правилника.

Контролом извода са трансакцијског рачуна број: 1610000237300035 код „Raiffeisen bank“ утврђено је да је странка примила прилоге сљедећих физичких лица: Предрага Марића у износу од 50,00 КМ, Емине Адеми у укупном износу од 500,00 КМ (пет уплата од по 100,00 КМ), Велимира Здјелара у износу од 100,00 КМ, Мире Кос у износу од 100,00 КМ, Вељка Адамовића у износу од 100,00 КМ, Драгана Карановића у износу од 100,00 КМ, Жељке Панић у износу од 97,79 КМ, Дејана Марића у износу од 30,00 КМ, Горана Поповића у износу од 50,00 КМ, Милутина Кужета у износу од 20,00 КМ и Тање Тодић у износу од 60,00 КМ².

Контролом извода са истог трансакцијског рачуна и достављене документације, утврђено је да је странка путем благајне примила прилоге сљедећих физичких лица: Љиљане Тешановић у износу од 20,00 КМ (двје уплате од по 10,00 КМ), Милице Убавић у износу од 40,00 КМ, Лидије Матић у износу од 10,00 КМ, Владана Малешевића у износу од 10,00 КМ, Пере Петровића у износу од 100,00 КМ, Славише Мирковића у износу од 10,00 КМ, Сузане Бешлагић у износу од 20,00 КМ, Драгослава Милетића у износу од 40,00 КМ, Терима Куча у износу од 20,00 КМ, Раде Вуковић у износу од 10,00 КМ, Јанка Тестена у износу од 40,00 КМ, Данијела Радомира у износу од 100,00 КМ, Живане Радомир у износу од 100,00 КМ, Јасмина Ђузела у износу од 40,00 КМ, Нусрете Ђузел у износу од 40,00 КМ, Александра Ескића у износу од 10,00 КМ, Јасминке Кроегер у износу од 100,00 КМ, Закира Јуларџије у

² Изводи са трансакцијског рачуна 1610000237300035 код „Raiffeisen bank“ број 1, 3, 4, 7, 15, 16, 17, 31, 34, 35 и 50.

износу од 100,00 КМ, Вере Остојић у износу од 100,00 КМ, Саше Граорца у износу од 50,00 КМ и Војислава Ерцега у износу од 30,00 КМ³.

Непријављивањем прилога у обрасцу 3-а (прилози физичких лица) годишњег финансијског извјештаја странка је прекршила и одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Странка је у складу са чланом 14. Правилника, све прилоге физичких лица требала исказати у обрасцу 3-а (прилози физичких лица) годишњег финансијског извјештаје, на начин да прилоге физичких лица ниже од 100,00 КМ искаже у дијелу обрасца 3-а у који се уносе подаци о прилозима нижим од 100,00 КМ, а прилоге физичких лица веће од 100,00 КМ у дијелу обрасца у који се уносе сљедећи подаци: име и презиме, број потврде, датум када је прилог примљен и износ прилога. Уколико исти донатор у току једне године политичкој странци да више пута прилоге у износима мањим од 100,00 КМ, и уколико њихов укупан износ прелази 100,00 КМ, странка има обавезу да тај прилог искаже у дијелу обрасца 3-а у који се уносе прилози већи од 100,00 КМ.

- Политичка организација Покрет правде је прилоге физичких лица у укупном износу од 350,00 КМ примљене у благајну на трансакцијски рачун уплатила протеклом више од 10 дана од дана уплате, а прилог физичког лица Александра Ерцега у износу од 10,00 КМ и чланарине Андреја Жоле и Жане Форца у укупном износу од 20,00 КМ није уплатила на трансакцијски рачун, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.
- (3) Покрет правде није правилно исказао расходе у обрасцима 4. (укупни расходи политичке странке) и 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) финансијског извјештаја, чиме је прекршио одредбе члана 21. и 22. Правилника.

Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословних простора у износу од 2.100,00 КМ, што је мање за 350,00 КМ од стварних трошкова.

Увидом у Уговор о закупу пословног простора⁴, утврђено је да се пословни простор издаје на кориштење странци од 08.06.2020. године, на неодређено вријеме, те да мјесечна закупнина износи 350,00 КМ, односно за период јуни-децембар 2020. године износи 2.450,00 КМ.

Поред тога, странка у својим пословним књигама и у годишњем финансијском извјештају није исказала обавезе по основу закупа пословног простора у износу од 350,00 КМ, чиме је прекршила и одредбе члана 24. Правилника.

Трошкови кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁵ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, на основу броја бирача, Покрет правде је могао потрошити 57.657,90 КМ.

³ Изводи са трансакцијског рачуна 1610000237300035 код „Raiffeisen bank“ број 4, 12, 13, 18, 25, 30 и 47.

⁴ Уговор о закупу са закуподавацем Недељком Василићем од 08.06.2020. године у којем је наведено да се закупнина плаћа тромјесечно у износу од 1.050,00 КМ.

⁵ Члан 15.10 став 2. Изборног закона Босне и Херцеговине прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, у сврху изборне кампање исказала трошкове у износу од 2.911,00 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се политичкој организацији Покрет правде да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да сваке године доноси правилан програм утрошка средстава у којем су исказане новчане вриједности трошкова, односно да сачињава план утрошка на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава,*
- *да води евиденције о прилозима и да све чланарине и добровољне прилоге уплаћује на трансакцијски рачун политичке странке најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави потпуне и тачне евиденције о расходима, обавезама и новчаним токовима и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Покрет правде није доставио примједбе на мишљење ревизора и налазе ревизије дате у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин

Шеф Службе за ревизију

Mr.sc Хасида Гушић